

Crash-course Nederlands

voor de

BBS Hannah Arendt, Hannover

versie: augustus 2025

>> DOWNLOAD DE READER:

<https://www.trifolia.nl/cc-nederlands/>

Stefan Saalmink
Rijnenborghstraat 3
3431 EX Nieuwegein
Nederland

stefan@trifolia.nl | +31 6 4879 5515

Foto: Ben Bender, CC BY-SA 3.0

Dag 1: dinsdag 26 augustus 2025

Introductie	4
Planning	5
Taalbasics 1: begroeten	6
Quiz! Was wisst ihr schon über die Niederlande und Friesland?	7
Taalbasics 2: wie ben je? Wer bist du?	8
Taalbasics 3: waar kom je vandaan? Woher kommst du?	9
Taalbasics 4: hoe gaat het met je? Wie geht es dir?	10
Thema: opleiding en beroep - Wat doe je?	12
Wat doe je? / Was machst du?	12
Thema: opleiding & beroep en geldzaken	13
Hobby's en vrije tijd	14
En wie ben jij? Wat doe jij? Vertel iets (etwas) over jezelf (dich)	16
Intermezzo: de OV-chipkaart of OV-Pay	17
Oefening: Vertel kort iets over Nederland, Friesland of Leeuwarden	18
Oefening: iets lezen en kijken	20
Bijlagen	27

Introductie

Wat weten jullie al over Nederland, Friesland en/of Leeuwarden? Was wisst ihr schon über die Niederlande, Friesland und/oder Leeuwarden?

<https://youtu.be/xFh0sUmaraE?si=cAwvJjwJppfFxAr>

Epke Zonderland met
Olympisch goud.
| Foto: Jladage CC BY-
SA 3.0

Doutzen Kroes in
Cannes | Foto:
Georges Biard CC BY-
SA 3.0

Mata Hari CC0

Marit Bouwmeester |
foto: BBC.com

Joost Kleijn | foto:
eurovision.tv

Afbeelding: [https://commons.wikimedia.org/wiki/
User:TUBS](https://commons.wikimedia.org/wiki/User:TUBS) cc: by-sa 3.0

Planning

Taalbasics / Sprachgrundlagen

Sich begrüßen und vorstellen, nach dem Befinden fragen und erzählen was man so macht.

Thema's

Opleiding en beroep
(Aus)Bildung und Beruf

Eten en drinken

Populaire cultuur

Samenleving en politiek
Gesellschaft und Politik

Do's en don'ts

Was sollte man (eher nicht) machen in den Niederlanden?

Zwischendurch gibt es außerdem genügend Zeit, um euren Dozent:innen Fragen über eure geplante Reise in die Niederlande und die Vorbereitungen zu stellen.

Taalbasics 1: begroeten

Ziel: leren wie man sich auf Niederländisch begrüßt und verabschiedet.

Weet je al hoe je iemand kan begroeten? *Weißt du schon, wie man sich begrüßt?*

We kijken nu naar het filmpje. Welke begroetingen zijn er nog meer? En hoe kan je afscheid nemen?
Wir gucken uns den Film an. Welche Begrüßungen gibt es noch? Und wie kannst du dich verabschieden?

Begroetingen:

Afscheid nemen

Bron: https://youtu.be/blgPBQJTTmA?si=4ikF06YuLL_i1T5P

Quiz! Was wisst ihr schon über die Niederlande und Friesland?

Scan de qr-code met je mobieltje (*mit deinem Handy*).

Quiz-code

00831905

Taalbasics 2: wie ben je? | Wer bist du?

Ziel: leren wie man sich auf Niederländisch vorstellen kann.

Bron: <https://youtu.be/ISzH9QI0Bn8?si=mZksaoS3IKkV-IoM> (vanaf 0:55 min)

Duits

Ich bin ...

Wer bist du?

Wer sind Sie?

heißen

Ich heiße

Nederlands

Kim sagt „Aangenaam om je te leren kennen“ (Schön, dich kennenzulernen). Hier kannst du aber auch einfach „Aangenaam kennis te maken!“, oder noch kürzer „Aangenaam!“ sagen.

Opdracht | Aufgabe

Maak kennis met twee anderen uit de groep. Begroet elkaar eerst en vraag dan naar elkaars naam.

Lernt zwei andere aus der Gruppe kennen: Begrüßt euch, sagt euren Namen und fragt wie die anderen heißen.

Taalbasics 3: waar kom je vandaan? | Woher kommst du?

Opdracht | Aufgabe — Welke vragen en antwoorden horen bij elkaar? Welche Fragen und Antworten gehören zusammen?

1. Wie ben je?	a. Ik heet Salih.
2. Waar kom je vandaan?	b. Het gaat goed. En met jou?
3. Waar woon je?	c. Ja, ik ben Friederike Müller.
4. Hoe gaat het?	d. Ik kom uit Duitsland.
5. Hoe heet je?	e. Ik ben Marrit.
6. Bent u mevrouw Müller?	f. Ik woon in Wunstorf. Dat is in de buurt van Hannover.

D NC
wer = wie |
wie = hoe !

Opdracht (met z'n tweeën) | Aufgabe (zu zweit) — Weet je wat alles hierboven betekent? Schrijf het hieronder op. Bespreek het met elkaar en schrijf het op.

Wisst ihr, was die Sätze hier oben bedeuten? Besprecht es miteinander und schreibt es unten auf.

Taalbasics 4: hoe gaat het met je? | Wie geht es dir?

Hoe kun je vragen hoe het met iemand gaat? *Wie kann man fragen, wie es einem geht?*

In der obigen Aufgabe habt ihr gesehen, wie man jemandem fragt, wie es ihr/ihm geht. Außer „Het gaat goed“, kann man natürlich auch folgendes antworten:

Het gaat hartstikke goed. | Het gaat prima / goed. | Het gaat wel. | Het gaat niet zo goed. | Het gaat slecht.

++

+

+/-

-

--

Die Gegenfrage lautet: En met jou? (Und dir?)

Opdracht: dialoog | Aufgabe: Dialog

Setz dich zu jemandem, mit dem du noch nicht gesprochen hast. Schreibt gemeinsam einen Dialog und übt ihn ein paar Mal. Auf der nächsten Seite gibt es Platz zum Schreiben.

- 1) Begrüßt einander und stellt euch vor.
 - 2) Fragt den anderen, woher er oder sie kommt und/oder wo er oder sie wohnt.
 - 3) Fragt dann auch noch: „Hoe oud ben je?“ Wisst ihr, was das heißt?
- Um die Frage beantworten zu können, braucht ihr „Bijlage 2“. Ihr findet sie hinten im Reader.

Notities

Thema: opleiding en beroep - Wat doe je?

Wat doe je? / Was machst du?

Welke opleiding doe je? Welche (Berufs-)Ausbildung oder Bildungsgang machst du?

Ik doe ... op het Firda-college.

Ik doe de opleiding ... op het Firda in Leeuwarden.

Ik volg een opleiding tot ... op de BBS Hannah Arendt in Hannover.

Opdracht: bekijk de website van het Firda College (www.firda.nl). Bekijk de opleidingen en pas een filter toe. Welke opleidingen interesseren je? Welke opleiding lijkt het meest op de opleiding die je aan de BBS doet?

Aufgabe: Besucht die Website des Firda College (www.firda.nl). Schaut euch die Studiengänge an und wendet einen Filter an. Welche Studiengänge interessieren euch? Welcher Studiengang ähnelt am meisten dem, den ihr an der BBS macht?

Thema: opleiding & beroep en geldzaken

Studiefinanciering mbo

^ Augustus tot en met december 2025

	Thuiswonend	Uitwonend
Basisbeurs	€ 103,78	€ 338,68
Aanvullende beurs	€ 427,82	€ 455,22
Rentedragende lening	€ 226,08	€ 226,08
Totaal	€ 757,68	€ 1.019,98

Ov

Het [studentenreisproduct](#) is onderdeel van studiefinanciering. Als u het studentenreisproduct aanvraagt, kiest u voor een week- of een weekendabonnement. Afhankelijk van uw abonnement kunt u vrij reizen met het openbaar vervoer of met korting. Ook mbo'ers jonger dan 18 kunnen het reisproduct krijgen.

Het studentenreisproduct is een gift als u mbo 1 of 2 doet. Voor mbo 3 en 4, hbo en een universitaire opleidingen is het studentenreisproduct een 'prestatiebeurs'. De prestatiebeurs wordt [omgezet in een gift](#) als u binnen 10 jaar uw diploma behaalt. Lukt dit niet, dan moet u het totale bedrag met rente terugbetalen.

BRON: DUO.NL

De studiefinanciering (Basisbeurs, Aanvullende beurs en Studentenreisproduct) is een lening, die wordt omgezet in een gift als je binnen 10 jaar je diploma haalt. Je hebt vanaf je 18e levensjaar recht op studiefinanciering. Als je jonger bent dan 18, dan krijg je alleen een studentenreisproduct.

De rentedragende lening moet je altijd terugbetalen.

Als je 18 bent geworden, dan moet je bovendien € 1458,- per jaar aan lesgeld betalen (bron: Firda.nl)

Die „Studienfinanzierung“ ist ein Darlehen, das in einen Zuschuss umgewandelt wird, wenn du dein Diplom innerhalb von 10 Jahren erwirbst. Du bekommst diese Studienfinanzierung erst ab 18 Jahren. Wenn du jünger als 18 Jahre bist, bekommst du lediglich ein Semesterticket (gültig entweder unter der Woche, oder am WE).

Das zinsbelastete Darlehen musst du immer zurückzahlen.

Ab einem Alter von 18 Jahren musst du außerdem € 1458,- pro Jahr an Studiengebühren zahlen (Quelle: Firda.nl, Stand 25.08.2025).

Hobby's en vrije tijd

Wat zijn je hobby's? Wat doe graag je in je vrije tijd?

Was machst du gerne in deiner Freizeit?

Ik hou van	/	Ik ... graag	/	Ik vind leuk	/	Mijn hobby's zijn ...
<i>Ich liebe ...</i>	/	<i>Ich... gerne</i>	/	<i>Mir macht ... Spaß</i>	/	<i>Meine Hobbys sind ...</i>

Oefening: Schrijf hieronder de antwoorden op de vragen je begrijpt.

Übung: Schreibt unten die Antworten auf, in sofern ihr sie versteht:

Wat is je naam?

Waar kom je vandaan?

Hoe oud ben je?

Welke opleiding doe je?

Wat zijn je hobby's?

Wie is je favoriete artiest?

Wat is je favoriete liedje / song?

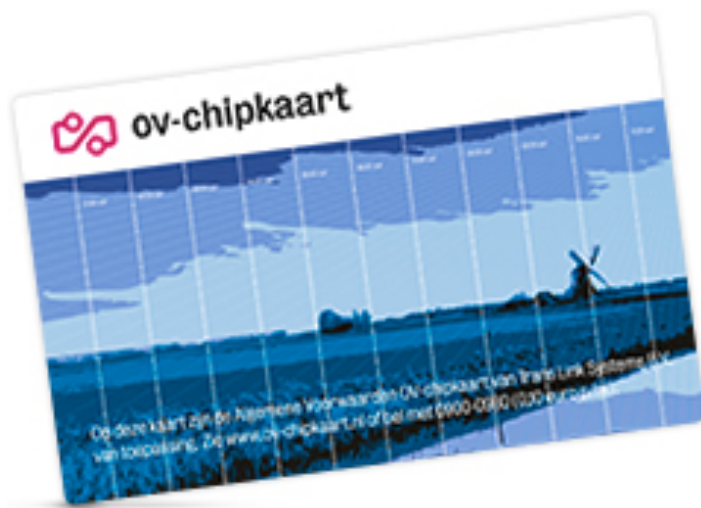
Wie je je favoriete tiktoker of youtuber?

En wie ben jij? Wat doe jij? Vertel iets (etwas) over jezelf (*dich*)

- 1) Hoe heet je?
- 2) Waar kom je vandaan?
- 3) Hoe oud ben je?
- 4) Welke opleiding doe je?
- 5) Wat zijn je hobby's?
- 6) Wie is je favoriete artiest en wat is je favoriete song?
- 7) Wie is je favoriete Tiktok-er, Snapchatter of YouTuber ?

Intermezzo: de OV-chipkaart of OV-Pay

In öffentlichen Verkehrsmitteln reist man in den Niederlanden mit der sogenannten OV-chipkaart, einer Art Kreditkarte, die für Bus, Straßenbahn, U-Bahn und Bahn gültig ist. Mittlerweile kann man aber auch einfach mit deiner Girokarte ein- und auschecken (OV-Pay), oder auch mit deinem Handy, wenn du kontaktloses bezahlen aktiviert hast.

Oefening: Vertel kort iets over Nederland, Friesland of Leeuwarden

Bedenk over welk onderwerp je graag iets zou willen weten hoe het daarmee in Nederland zit. Zoek dan online informatie over dat onderwerp op. Gebruik websites die je vertrouwt.

Vertel daarna in een paar minuutjes aan de groep wat je hebt uitgevonden.

Stel ook een quizvraag over je onderwerp op en stuur die voor morgen aan Stefan. Het moet een meerkeuzevraag zijn. Bedenk ook de meerkeuzeopties.

Übung: erzählt kurz etwas über die Niederlande, Friesland oder Leeuwarden (zu zweit)

Denkt euch ein Thema aus, über das ihr gerne wissen würdet, wie es in den Niederlanden aussieht. Sucht dann online Informationen zu diesem Thema. Nutzt Webseiten, denen ihr vertraut.

Erzählt anschließend in ein paar Minuten der Gruppe, was ihr herausgefunden habt.

Überlegt euch außerdem eine Quizfrage zu eurem Thema und schickt sie bis morgen an Stefan (stefan@trifolia.nl). Die Frage soll eine Multiple-Choice-Frage sein. Denkt euch auch die Antwortmöglichkeiten aus.

Notities

Oefening: iets lezen en kijken

Übung: etwas lesen und schauen

Ziel: *Ihr lernt, einen niederländischen Text zu lesen und erkennt dabei, dass ihr bereits besser Niederländisch lesen könnt, als ihr bisher dachtet ;=)*

Vorm groepjes van twee of drie.
Bildet Zweier- oder Dreiergruppen.

Kies een van de artikelen hieronder. Je mag ook een ander artikel kiezen, bijvoorbeeld op [Jeugdjournaal](#) of [NU.nl](#).
Wählt einen der unten stehenden Artikel oder einen anderen Artikel, zum Beispiel auf Jeugdjournaal.nl oder NU.nl.

Lees het artikel en bekijk het bijbehorende filmpje. Probeer het hele artikel te begrijpen.
Lest den Artikel und schaut euch das ggf. dazugehörige Video an. Versucht, den Artikel komplett zu verstehen.

Lees het artikel daarna eventueel voor aan de groep en vertel in het Duits waar het over gaat.
Lest den Artikel der Gruppe vor und erklärt anschließend auf Deutsch worum es geht.

PVV, partij van Geert Wilders, grote winnaar van de verkiezingen

Donderdag 23 november 2023

PVV, de partij van Geert Wilders, is de grootste partij geworden deze verkiezingen. De partij kreeg 2,3 miljoen stemmen. De partij GroenLinks/PvdA werd daarna de grootste en op drie staat de VVD.

De VVD, die de afgelopen 13 jaar de grootste partij was, kreeg dit keer een stuk minder stemmen: ongeveer 1,53 miljoen stemmen. GroenLinks/PvdA kreeg er iets meer: 1,57 miljoen.

Minister-president?

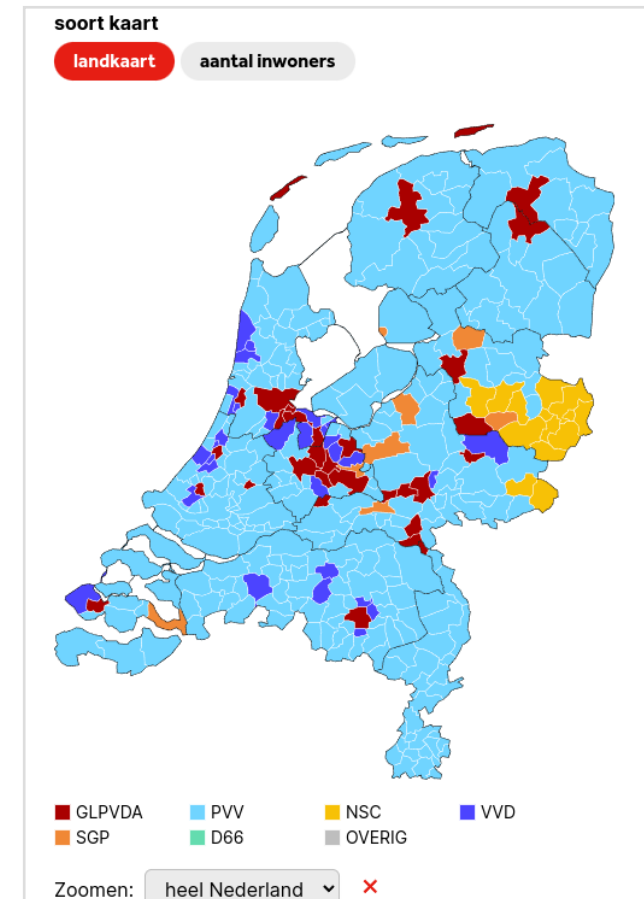
Omdat de PVV de meeste stemmen heeft gekregen, zou het kunnen dat Geert Wilders de nieuwe minister-president wordt.

Dat de PVV gewonnen heeft, betekent niet dat die partij alles voor het zeggen krijgt. De PVV moet met andere partijen gaan samenwerken in een regering. De komende dagen wordt daar veel over gepraat en wordt er gekeken welke partijen samen in een regering willen.

Afbeelding: NOS.nl

Artikel: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2498935-pvv-partij-van-geert-wilders-grote-winnaar-van-de-verkiezingen>

trifolia.nl

Kan je gehoorschade krijgen door harde muziek?

Dinsdag 13 september 2022

In Nederland hebben ongeveer twee miljoen mensen last van oorsuizen. Dat zijn vervelende geluiden die alleen zij horen. Die gehoorschade kan ontstaan doordat je bijvoorbeeld naar te harde muziek luistert op je koptelefoon.

Ook kinderen

Die gehoorschade blijft de rest van je leven en gaat niet meer weg. Ook sommige kinderen hebben al beginnende gehoorschade. Deskundigen maken zich zorgen en willen dat politici iets aan het probleem doen. Hoe is het om gehoorschade te hebben en wat kan je doen om het te voorkomen? Dat zie je in de video hierboven.

Over dit onderwerp hebben we ook een stelling:
Het is fijn als geluid hard staat.

- ☐ Eens
- ☐ Oneens

Bron en filmpje: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2444412-kan-je-gehoorschade-krijgen-door-harde-muziek.html>

Steeds meer jongeren hebben betaald werk

26 februari 2024

Het aantal werkende jongeren is in de laatste drie maanden van 2023 toegenomen ten opzichte van een jaar eerder. Vooral de vijftien- en zestienjarigen gingen in de afgelopen jaren vaker aan het werk.

Ruim drie kwart van de jongeren van 15 tot 27 jaar had in de laatste maanden van vorig jaar betaald werk. Dat meldt statistiebureau CBS.

In de leeftijdsgroep van vijftien tot zestien jaar kwamen er de afgelopen twee jaar de meeste werkenden bij. Bijna een derde van deze jongeren werkte als vakkenvuller. Ook zijn vijftien- en zestienjarigen de afgelopen jaren meer in de horeca gaan werken, als keukenhulp of in de bediening.

Hoewel het aantal jongeren met een baan in de afgelopen twee jaar steeg, daalde het aantal jeugdwerklozen niet. Met 157.000 werkloze jongeren in het laatste kwartaal van vorig jaar waren er 8.000 meer jongeren werkloos dan twee jaar geleden.

Vokabeln:

ten opzichte van = *im Vergleich zu* afgelopen = *vergangen* vaker = *öfter* de leeftijdsgroep = *die Altersgruppe*
de horeca = *die Gastwirtschaft* een baan = *mit einem Job* steeg = *anstieg* daalde = *senkte*

Bron: <https://www.nu.nl/economie/6302698/steeds-meer-jongeren-hebben-betaald-werk.html> (ingekort door Stefan) Foto: NU.nl

Joost Klein opgelucht dat hij vrijuit gaat na „zware maanden“

Maandag 12 augustus 2024

Joost Klein is "ontzettend blij en opgelucht" dat het onderzoek naar het geweldsincident tijdens het Songfestival is stopgezet. De omroep AVROTROS is nog steeds "hevig teleurgesteld" in de diskwalificatie van Klein en wil snel in gesprek met de Songfestival-directie.

"De laatste paar maanden waren verschrikkelijk zwaar. Hoewel we graag overal ter wereld optreden, voelde het niet helemaal goed", zegt de manager van Klein tegen persbureau ANP. "We zijn, als team, ontzettend blij en opgelucht dat er nu een einde is gekomen aan deze onzekere periode. Eindelijk kunnen we het hardop zeggen: er is nooit een reden voor deze zaak geweest."

Klein zou in mei achter de schermen een cameravrouw hebben bedreigd. Maandag maakte het Zweedse openbaar ministerie bekend dat het onderzoek naar het vermeende geweldsincident is beëindigd. Wegens gebrek aan bewijs wordt de zanger niet vervolgd.

Vokabeln:

opgelucht = *erleichtert* vrijuit gaan = *straffrei ausgehen* blij = *froh* omroep = *Rundfunksanstalt*

teleurgesteld = *enttäuscht* hardop = *laut* een reden = *einen Grund* zou = *sollte* openbaar ministerie = *Staatsanwaltschaft*

gebrek = *Mangel*

Bron: <https://www.nu.nl/entertainment/6324348/joost-klein-opgelucht-dat-hij-vrijuit-gaat-na-verschrikkelijk-zware-maanden.html> Foto: ANP

Jongeren blijven vaak langer thuiswonen dan zij eigenlijk willen

Woensdag 19 juni 2024

Het lukt thuiswonende jongeren die graag het huis uit willen vaak niet om te verhuizen. In de afgelopen drie jaar verhuisde slechts 45 procent van de jongeren die graag op zichzelf wilden gaan wonen.

Een paar jaar eerder, tussen 2015 en 2017, was dit nog 51 procent. (...) Vooral in de Randstad verhuizen jongeren die uit huis willen minder vaak. Aan de randen van Nederland lukte het jongeren vaak wél om uit huis te gaan wanneer zij dat willen.

Jongeren die móéten verhuizen, omdat zij ergens anders gaan studeren of werken, lukte het vaak wel om te verhuizen. Vooral als zij niet op zoek waren naar een eensgezinswoning of appartement, maar ook tevreden waren met een gedeelde woning, zoals een kamer in een studentenflat.

Toch is dat ook niet altijd even makkelijk: studentenkamers in Nederland kosten namelijk steeds meer geld én de concurrentie wordt steeds groter. Zo zijn er tegenwoordig voor elke kamer gemiddeld twintig geïnteresseerden. Dat waren er in 2023 geleden nog achttien. (...)

Vokabeln:

vaak = oft lukt = *gelingt* verhuizen = *umziehen* de Randstad = *der westliche Teil der Niederlanden mit den vier großen Städten*
omdat = weil

Bron: <https://www.nu.nl/economie/6317327/jongeren-blijven-vaak-langer-thuiswonen-dan-zij-eigenlijk-willen.html> (ingekort door Stefan) Foto: NU.nl

“Leeftijd om energy drinks te kopen moet naar 18 jaar”

Donderdag 23 september 2022

Energy drink kopen? Dan moet je 18 jaar of ouder zijn. Dat vinden voedingsdeskundigen. Volgens hen zijn de drankjes erg slecht voor de gezondheid van kinderen. Je kan er hartproblemen van krijgen. Soms moeten jongeren daar zelfs voor naar het ziekenhuis.

Daarom is het beter als jongeren geen energy drink meer kunnen kopen, zeggen de deskundigen. Nu geldt er bij de meeste supermarkten geen leeftijdsgrens. Alleen bij Aldi en Lidl moet je 14 jaar zijn om energy drink te kopen.

Andere supermarkten hebben gezegd dat ze best een leeftijdsgrens willen invoeren. Maar dan moeten er duidelijke regels over komen, zeggen ze.

Daar gaat het ministerie van Volksgezondheid over. Als die zo'n leeftijdsgrens wil, moeten ze daar een wet voor maken. Die moet worden goedgekeurd door de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Pas dan kan er zo'n leeftijdsgrens komen.

Bron en poll: <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2398930-deskundigen-leeftijd-om-energy-drinks-te-kopen-moet-naar-18-jaar.html> | Foto: ANP

Bijlagen

Bijlage 1 : dagen, maanden, seizoenen en de tijd

♦ Dagen, maanden, seizoenen

Eergisteren was het dinsdag.
Gisteren was het woensdag.
→ Vandaag is het donderdag.
Morgen is het vrijdag.
Overmorgen is het zaterdag.

Het is zondag.
Het is maandag.

de winter der Winter	de lente / het voorjaar der Frühling / das Frühjahr	de zomer der Sommer	de herfst / het najaar der Herbst
januari	april	juli	oktober
februari	mei	augustus	november
maart	juni	september	december

Tage, Monate, Jahreszeiten

Vorgestern war Dienstag.
Gestern war Mittwoch.
Heute ist Donnerstag.
Morgen ist Freitag.
Übermorgen ist Samstag.

Es ist Sonntag.
Est ist Montag.

... tien uur.

... vijf over tien.

... kwart over tien

... half elf.

... vijf over half elf.

... kwart voor elf.

... twee voor elf.

... tien voor half twaalf.

Der Tag wird in vier Abschnitte eingeteilt: 's ochtends / 's morgens (6 – 12 Uhr), 's middags (12 – 18 Uhr), 's avonds (18 – 24 Uhr) und 's nachts (0 – 6 Uhr).

Für Zeitpunkte verwendet man *om*, für Zeiträume *van ... tot*: De film begint **om** half negen.
De winkel is open **van** acht **tot** twaalf uur.

Nur wenn die Zeit ganz exakt angegeben werden soll, verwendet man das 24-Stunden-System:
De trein vertrekt om veertien uur achtendertig.

Bron: In de startblokken, Uitgeverij Coutinho, Bussum

Bron: Welkom! Neu, Klett Verlag, Stuttgart

Bijlage 2 : telwoorden

Telwoorden

0	nul		
1	één	11	elf
2	twee	12	twaalf
3	drie	13	der tien
4	vier	14	veer tien
5	vijf	15	vijftien
6	zes	16	zestien
7	zeven	17	zeventien
8	acht	18	achttien
9	negen	19	negentien
10	tien	20	twintig
		21	eenentwintig
		22	tweeëntwintig
		30	der tig
		40	veer tig
		50	vijftig
		60	zestig
		70	zeventig
		80	t achtig
		90	negentig
		100	honderd
124	honderdvierentwintig		
1000	duizend		

Bron: In de startblokken, Uitgeverij Coutinho, Bussum

Bijlage 3 : Pronomen

	Subjektspronomen		Objektspronomen		Possessivpronomen	
1. Person Singular	ik	<i>ich</i>	me / mij	<i>mir oder mich</i>	mijn	<i>mein oder meine</i>
2. Person Singular	je / jij	<i>du</i>	je / jou	<i>dir oder dich</i>	je / jouw	<i>dein oder deine</i>
2. Person formell (Singular und Plural)	u	<i>Sie</i>	u	<i>Ihnen oder Sie</i>	uw	<i>Ihr oder Ihre</i>
3. Person Singular	hij ze / zij hen die het	<i>er sie (nichtbinär) (genderneutral) es</i>	hem haar hen die het	<i>ihm oder ihn ihr oder sie (nichtbinär) (genderneutral) ihm oder es</i>	zijn haar hun hun zijn	<i>sein o. seine ihr o. ihre (nichtbinär) (genderneutral)</i>
1. Person Plural	we / wij	<i>wir</i>	ons	<i>uns</i>	ons, onze	<i>unser o. unsere</i>
2. Person Plural	jullie	<i>ihr</i>	jullie	<i>euch</i>	jullie	<i>euer oder eure</i>
3. Person Plural	ze / zij	<i>sie</i>	ze / hen / hun	<i>ihnen oder sie</i>	hun	<i>ihr oder ihre</i>

Bijlage 4 : Einige wichtige Verben

		zijn	hebben	komen	gaan	willen	kunnen	moeten	mogen	zullen	worden
		<i>sein</i>	<i>haben</i>	<i>kommen</i>	<i>gehen</i>	<i>wollen</i>	<i>können</i>	<i>sollen, müssen</i>	<i>dürfen</i>	<i>sollen (Vorschlag)</i>	<i>werden</i>
ik	<i>ich</i>	ben	heb	kom	ga	wil	kan	moet	mag	zal	word
je/jij	<i>du</i>	bent	hebt	komt	gaat	wil	kan	moet	mag	zal	wordt
u	<i>Sie</i>	bent	hebt	komt	gaat	wil	kan	moet	mag	zal	wordt
hij/zij/ hen/het	<i>er/sie/ gnt/es</i>	is	heeft	komt	gaat	wil	kan	moet	mag	zal	wordt
we	<i>wir</i>	zijn	hebben	komen	gaan	willen	kunnen	moeten	mogen	zullen	worden
jullie	<i>ihr</i>	zijn	hebben	komen	gaan	willen	kunnen	moeten	mogen	zullen	worden
ze/zij	<i>sie</i>	zijn	hebben	komen	gaan	willen	kunnen	moeten	mogen	zullen	worden

Op de volgende pagina kun je oefenen:

Oefenen met de werkwoorden

zijn • gaan • komen

1. Ze een vriendin van Nora.
2. Jaap en Nienke met de trein naar Utrecht.
3. Waar u vandaan?
4. Ik Pieter. En wie jij?
5. Floortje met de trein uit Zwitserland terug.
6. Ik heel moe. Ik naar huis.

1. Ik (zijn) Frans. Hij (heten) Paul Willem.
2. Waar (wonen) je, Jan? – Ik (wonen) in Rotterdam.
3. (kennen) u mevrouw Wouters? Ze (komen) uit Haarlem.
4. Tom en Anne, waar (werken) jullie? – We (werken) bij een bank.

Bron: In de startblokken, Uitgeverij Coutinho, Bussum

Bijlage 5 : verhaaltje

De mier gaat op reis

Op een ochtend ging de mier op reis.

De eekhoorn keek hem na. Zijn hart klopte in zijn keel en na een tijdje riep hij, zo hard als hij kon:

“Mier! Kom terug!”

De mier was al in de verte en leek niet groter dan een stipje. Maar hij hoorde de eekhoorn wel.

Hij kwam terug en schudde zijn hoofd.

“Dat moet je niet roepen,” zei hij.

“Waarom niet?” vroeg de eekhoorn die heel blij was dat de mier terug was, en honing en beukenoten voor hem neerzette. “Als ik je daar in de verte zie, dan kan ik niet anders. Misschien vertrek je wel voorgoed!”

“Misschien wel,” zei de mier. “Maar je moet het niet roepen. Anders kan ik niet goed reizen.”

“Maar ik wil niet dat je op reis gaat,” zei de eekhoorn.

“En toch ga ik,” zei de mier.

De eekhoorn zuchtte diep.

De mier at een pot honing leeg en ging opnieuw op reis. Weer kwam hij in de verte en weer wilde de eekhoorn roepen dat hij terug moest komen. Maar hij beet op zijn tong, liet zijn hart maar bonzen en riep niets. Het stipje dat de mier nog was werd lange tijd niet kleiner, en het leek ook om te kijken. Maar dat kon de eekhoorn niet goed zien.

Hardnekkig zweeg hij.

Tot zijn verbazing werd het stipje even later weer groter en kwam de mier weer terug.

“Eekhoorn, eekhoorn...” zei hij en schudde zijn hoofd.

“Maar ik heb niet geroepen dat je terug moest komen”, zei de eekhoorn. “Ik heb helemaal niets geroepen.”

“Maar je hebt het wel gedacht,” zei de mier.

De eekhoorn keek de mier met grote ogen aan.

“Ja,” zei hij aarzelend. “Ik heb het wel gedacht.”

“Ik wist het wel!” riep de mier. “Je moet het niet denken.”

De eekhoorn zweeg en zette alle honing en alle beukenoten die hij nog in zijn kast had voor de mier neer.

De mier at tot hij niet meer kon.

“Je mag het niet zeggen, je mag het niet denken en je mag het niet willen,” zei hij ten slotte, terwijl hij met moeite opstond.

De eekhoorn keek hem onzeker aan. Hij wist niet hoe hij dat niet moest willen. Hij had nog nooit iets wat hij heel graag wilde niet gewild. Maar hij wilde ook niet dat de mier boos op hem werd. Zijn hoofd leek wel te kraken.

De mier groette hem en ging weer op reis.

De eekhoorn keek hem na en dacht uit alle macht aan niets. Niet ver van de beuk viel de mier om en bleef op zijn rug liggen.

"Ik moet even rusten," riep hij en viel in slaap.

Het was een mooie dag en de eekhoorn ging voor zijn deur zitten en keek naar de mier, zonder iets te zeggen, te denken en te willen.

Laat in de middag werd de mier weer wakker. Hij rekte zich uit en herinnerde zich wat hij van plan was.

"Vandaag," riep hij, "zie ik van mijn reis af."

"Dat is goed," riep de eekhoorn.

De mier klom langzaam de beuk in.

Even later zaten zij samen binnen, in het huis van de eekhoorn, en zagen de avondnevels door het bos kronkelen.

In de verte hoorden zij de merel zingen.

"Wat een dag," zei de mier. De eekhoorn knikte en krabde zich achter zijn oor.

- Toon Tellegen

Bijlage 6 : Aussprache

Ziel: leren wie man einige Konsonanten und (Doppel)-Vokale ausspricht.

Een aantal bijzonderheden bij de uitspraak. Einige Besonderheiten bei der Aussprache.

g	liggen	liegen	dt. <u>l</u> achen
oe	het boek	das Buch	dt. <u>B</u> uch (etw. kürzer)
eu	dat is leuk	das macht Spaß	dt. <u>Ö</u> sterreich
ou / au	het zout / de auto	das Salz / das Auto	dt. <u>A</u> uto
ei / ij	de trein / de tijd	der Zug / die Zeit	fr. Marse <u>i</u> lle
ui	het huis / de ui	das Haus / der Zwiebel	fr. portef <u>eu</u> ille
a (kurz)	het bad	das Bad	dt. <u>l</u> assen
a (lang)	praten	reden	dt. <u>M</u> aß
aa (lang)	de maan	der Mond	dt. <u>M</u> aß

Bron: PONS Grammatik kurz und bündig

Bijlage 7 : bronnen en aanbevolen literatuur

PONS Pocket-Sprachführer Niederländisch, PONS GmbH, Stuttgart.

PONS Grammatik kurz & bündig – Niederländisch, PONS GmbH, Stuttgart.

Welkom! Neu, Niederländisch für Anfänger A1-A2, Klett, Stuttgart.

In de startblokken. Nederlands voor Duitstaligen. Coutinho, Bussum.

<http://einfachebuecher.de> → tolle Bücher für Anfänger.

<https://www.jeugdjournaal.nl> → Nachrichten für Jugendliche (in etwas einfachere Sprache)

www.ad.nl → Niederländische Zeitung